

Tecla d'Iconi: una santa sense aurèola

Com deuen saber els nostres lectors, cada any, el 23 de setembre, mentre a Barcelona estem preparant-nos per a celebrar la festa de la Mare de Déu de la Mercè, a Tarragona estan celebrant Santa Tecla; i no pas de qualsevol manera, sinó amb la màxima categoria litúrgica de «solemnitat», igual que la Mercè a Barcelona. I, tanmateix, si acudiu al «Martirologi Romà», que és, podríem dir, el llibre oficial dels sants, no la hi trobareu.— Què ha passat?— J.T.

Tecla d'Iconi o, senzillament, santa Tecla no té aurèola, i no és pas que mai no l'hagi tingut o que l'hagués perdut alguna vegada, sinó que li han pres. Així ha estat, exactament, en la revisió del Martirologi Romà, el catàleg oficial de sants de l'Església Catòlica, prescrita pel concili Vaticà II: els revisors de la comissió vaticana han esborrat la Santa de la llista!

Aquest gest dràstic contrasta vivament no sols amb la desbordant ampliació del santoral provocada pel vessall de beatificacions i canonitzacions dels darreres anys, sinó amb els testimonis a favor de santa Tecla que podem recollir ja des dels temps antics fins al del Martirologi de 1998, que fins i tot recorda que «els sants pares la celebraven amb les majors lloances».

El relat de la monja Egèria

Valgui com exemple testimonial el corpreneador relat, en bon llatí, de la monja Egèria (o Etèria) d'un episodi del seu pelegrinatge a Egipte, Palestina i Mesopotàmia els anys vuitanta del segle IV. Arribada a Selèucia, a la vora del Tigris, li va faltar temps per pujar a la plana alta, als afores de la ciutat, agenollarse davant del sepulcre de santa Tecla i llegir després de cap a peus les seves Actes, d'ús corrent en les funcions litúrgiques del santuari. «Vaig donar gràcies infinites a Crist, Déu nostre» —comenta la bona monja— «que s'ha dignat per a mi, indigna i gens mereixedora, a acomplir del tot els meus desitjos» (23,5). Gran era, doncs, la veneració a la Santa en qualitat de primera dona cristiana màrtir i deixebila i acompanyant de sant Pau en la seva tasca missionera. Manuscrits medievals de les «Actes de Pau i Tecla» l'anomenen protomàrtir i apòstol i un codi esmenta el martiri «de santa Tecla, la igual als apòstols, i primera màrtir entre les dones».

Les Actes de Pau i Tecla

Bé és veritat que aquestes Actes, escrites a la darrereria del segle II, no formen part del Nou Testament i

presenten molts trets fantasiosos propis de les novel·les d'aquell Món Hel·lenístic, però això no vol dir que cap borrall del que consignen no sigui veritat. No és inversemblant que unes feres, pel motiu que fos, no desplegessin contra la víctima l'agressivitat calculada pels botxins o que un ruixat imprevisible apagués els foc que s'havia encès per cremar-la, esdeveniments, tant l'un com l'altre, tinguts per prodigis paorosos. I un d'aquests dos casos podria ser el que realment patí santa Tecla, la qual, sobrevivent, arribà a la vellesa amb honors de màrtir en les comunitats cristianes del seu entorn.

Nascuda a Iconi (Àsia Menor) i filla de bona casa, l'encisadora Tecla es converteix al cristianisme, renuncia a unes noces ja compromeses i abandona la família per seguir a Pau, que l'ha convertit. Enamorada del seu mestre, es talla la cabellera i es vesteix d'home per acompanyar-lo amb més llibertat i menys risc. Quan comunicà a Pau que se'n volia tornar a la seva ciutat natal, contestà l'Apòstol: «Ves-hi i ensenya la paraula de Déu!», un encàrrec que complí fins a la fi de la seva llarga vida.

Una intrusa en el camp apostòlic? Una dona massa pròxima a Pau?

Als primmirats revisors vaticans del Martirologi desplaçaren greument les referències de les Actes a l'activitat apostòlica de Tecla, considerant-la intrusa en un àmbit estrictament reservat als homes, i, pitjor encara, el seu gran amor per Pau i la convivència itinerant amb ell. En conseqüència, la declararen inexistent, com si les Actes senceres fossin obra d'un advocat del diable, en un procés de canonització, que revelessin la transformació malèfica d'una màrtir i apòstol en la perpètua dona fatal, temptadora irresistible dels sants barons. No s'adonaren que les salutacions de Pau, al final de la seva Carta als Romans (cap. 16), manifesten un intens contacte de l'Apòstol amb cristianes: ell anomena Prisca «col·laboradora seva» i realça, sense reserves, la feina de Maria, Trifena, Trifosa i l'«estimada Persis», que «s'escarrassen» per la comunitat. És un mot grec que ell aplica a si mateix, més d'una vegada, per a designar la seva pròpia funció apostòlica: «m'he escarrassat més que tots ells (els apòstols); no jo, sinó la gràcia de Déu que hi ha en mi» (1Cor 15,10). Però en cas que se n'adonessin, no passaria res, ja que el grau d'abstracció d'una sòbria llista de salutacions epistolars no deixa entrellucar al lector la possible atractivitat d'aquelles dones com tampoc la relació afectiva concreta entre elles i ell.

